

Maranathakerk

Zondag 13 juni 2021

voorganger: ds. Martine Nijveld

LEZING UIT DE PSALMEN: psalm 92 (Nieuwe Bijbelvertaling 2004)

LIED 181

LEZING UIT HET EVANGELIE: Markus 4:26-34 (Nieuwe Bijbelvertaling 2004)

PREEK

Lieve mensen, hier in de kerk, thuis of onderweg,
allemaal samen gemeente van Christus,

het zijn van die, denk ik toch zo, heel bekende verhalen,
van die al zo vaak gehoorde gelijkenissen van Jezus.

En wat zou je daar nu nog over kunnen zeggen in een preek?!
Sprekende verhalen niet voor zich?

Over dat kleine zaadje,
dat allerkleinste zaadje,
en het wordt gezaaid,
en het wordt een grote struik,
een huis voor vele vogels.
Een thuis,
waar ze kunnen nestelen.
Een welkom thuis.
Voor vogels van allerlei pluimage.

En over die mens die zaait
en dan niets meer doet tot de oogst,
alleen slapen en opstaan en slapen en opstaan,
nacht en dag.
De boer doet niets anders
dan gewoon het leven
leven
dag na dag.
En ondertussen groeit het zaad op.
En draagt vrucht.
En de boer weet niet hoe, het gaat vanzelf.
In het Grieks staat er dan 'automatè'. Automatisch gaat het. Vanzelf.
Daar zit iets heel ontspannends in.
Iets heel bevrijdends.
Bevrijd van druk, van prestatiedrang, van denken in succes,
van wat wij allemaal moeten, van wat we onszelf allemaal opleggen.

Het koninkrijk van God,
Marcus lijkt daar in deze verhalen heel helder over,
is iets wat ons geschonken wordt,
voorbij alle activisme, voorbij alle drukdoenerigheid,
voorbij alle denken in termen van maakbaarheid.

Ik moet bij dit verhaal altijd denken, ook dat gaat vanzelf, automatisch,
en ik heb het u misschien wel vaker verteld,
aan dat mooie verhaal over Paus Johannes XXIII,
die op een avond in bed lag
en niet kon slapen,
het was al de zoveelste nacht trouwens
dat hij de slaap niet kon vatten,
omdat hij nadacht (piekerde) over zijn grote
verantwoordelijkheden en over de grote problemen
van de kerk: een concilie,
de leegloop in de kerk, bisschoppen benoemen,
wie kan ik vragen voor wat, en hoe houden we alle ballen
in de lucht, en dan nog zoveel gedoe en gedoetjes...
Maar ineens
kreeg hij een ingeving.
Hij keek naar het kruisbeeld aan de
muur en zei: 'Heer, het is úw kerk!
Het is úw kerk, ik ga slapen.'

En zoals dat gaat bij verhalen,
is er ook een andere versie van deze anekdote.
En in die andere versie wordt verteld,
dat paus Johannes dit heel eenvoudige gebed
elke avond
uitsprak:
'Heer, ik ga slapen, ik ben moe, ik sluit mijn beide ogen toe,
het is uw kerk, U redt U er maar mee.'

De verhalen,
die twee gelijkenissen,
ze lijken zo eenvoudig, de boodschap lijkt helder,
maar het valt op dat in de tekst
gezegd lijkt dat het
niet altijd meteen begrijpelijk was
voor de hoorders,
en dat de leerlingen van Jezus,
in een soort privéles,
ook nog een verklaring krijgen
van die verhalen.
Zo eenvoudig zijn ze blijkbaar niet,
schijn bedriegt,
of misschien moet je zeggen:
zo makkelijk is vertrouwen blijkbaar niet,
het kan behoorlijk aangevochten zijn,
aangevrotten zijn.
Dat loslaten van die boer,
dat vertrouwen in de kracht van het kleine,
het ontsnapt ons telkens weer,
het lijkt ons niet aangeboren.
We moeten het blijkbaar leren,
telkens weer ontdekken.

(...)

We lazen ook psalm 92.
En die psalm begint met de woorden:
lied voor de sabbat.

Nog steeds klinkt deze psalm bij het begin van de sabbat.

Het is een psalm over Gods koningschap.
Net zoals de psalmen die erop volgen:
een hele serie psalmen over God die koning is,
psalm 92 t/m psalm 100.

En die eerste psalm in deze reeks is dan voor de sabbat,
de rustdag, de dag waarop het werk
neergelegd mag worden.
Het zou dus een psalm kunnen zijn voor die boer uit Markus,
die slechts zaait en dan niets meer doet.
Sabbat houdt,
nacht en dag, zoals er letterlijk staat
in de Griekse tekst.

Een dag om op te ademen, om bij te tanken.

En dat bijtanken doet de dichter van psalm 92 op een eigen wijze.
Namelijk door hardop te spreken,
te getuigen,
zegt onze tekst,
van Gods goedheid en grote daden,
het werk van Gods handen.

De sabbat als dag om niet over jouw eigen prestaties te spreken,
niet te spreken over het werk van jouw handen,
wat je allemaal tot stand gebracht hebt
in de afgelopen week.
Maar als dag om de goedheid en barmhartigheid van God
te bezingen.
Te zingen over die regenboog van genade die over ons is uitgespreid.
Over de liefde van de Eeuwige, de grond onder onze voeten.
Over Gods trouw,
hemelhoog, aardebreed.

Even afstand van jezelf.
Even zien naar wat – wie groter is dan jij,
groter dan ons hart.

En daar word je mens van,
lijkt de psalm te willen zeggen.
Daar wordt je
menselijk
van.

Want de psalm eindigt met het beeld van de mens als een boom.
Een mens die staat, die houvast geeft, die tot bloei komt.
En de psalm vertelt ook nog eens
dat je daar nooit te oud voor bent - om recht te doen.
Een kerk die vergrijst kan dus ook
volop kerk zijn.

Bomen, die staan in psalm 92.
En in het evangelieverhaal is sprake van een grote plant, een struik.

Mensen kunnen bomen zijn.
We kunnen voor elkaar en anderen als bomen zijn.
Welkom thuis voor vreemde vogels.
Om tegen te leunen, om in te schommelen,
te spelen, te klimmen, om tot steun te zijn, om schaduw te vinden,
troost, onderdak, veiligheid.

Ik zie de mensen, als bomen zie ik ze gaan,
begint een lied van Huub Oosterhuis.
Hij schreef het bij een ander verhaal uit Markus.
Ik zie de mensen, als bomen zie ik ze gaan.

Mooi als dat van je wordt gezegd.
Als je dat van een ander zeggen kunt.
Bomen van mensen.
Mensen als bomen.

En voor groei hebben we een sabbat nodig,
staken van onze bezigheden, rustdag, deze dag, zondag,
ons warmen in de zon van Gods genade.
Amen.

LIED 'Als een boom aan levend water' (uit: Sytze de Vries, 'Op vleugels')
Hieronder het eerste vers:

Als een boom aan levend water,
met haar takken zo wijd,
wortelt de mens die
kan leven van genade,
blakend van gerechtigheid.